

Van Catherine Deneuve en Robespierre tot Sartre en Jim Morrison – allemaal hebben ze een link met *le sixième*. En zij niet alleen. Ook Oscar Wilde en een spookachtig metrostation hebben hier hun sporen achtergelaten. Maar waar liggen die?

TEKST: ANDY ARNTS

Saint-Germain-des-Prés

Sfeerproeven in 'le sixième'

6^e

PLACE DE L'ODÉON

RUE MONSIEUR LE PRINCE

COUR DU COMMERCE SAINT-ANDRÉ

JIM MORRISON

MAISON GEORGES LARNICOL

DE PLATTEGROND VAN HET 6E ARRONDISSEMENT WORDT gedomineerd door de 23 hectares tellende Jardin du Luxembourg, dat dankzij de grote vijver, brede lanen, terrassen en standbeelden het meest geliefde park van de lichtstad is. Het is bovendien een uitstekend startpunt voor een mooie wandelroute door het noordelijke deel van het arrondissement, waar bijna elke straat wel een verhaal met zich meedraagt.

We passeren het Palais du Luxembourg aan de oostzijde, verlaten het park, steken de Rue de Vaugirard over en lopen via de Rue Rotrou naar de Place de l'Odéon. De blikvanger van dit halfronde plein is het Théâtre de l'Odéon dat in 1782 werd geopend door niemand minder dan Marie Antoinette, de echtgenote van Lodewijk XVI. Het huidige gebouw dateert echter uit 1819, nadat zijn voorganger in vlammen was opgegaan. Sarah Bernhardt, Gustave Flaubert, Georges Bizet en de rest van de Parijse 19e-eeuwse elite ... allemaal zijn ze hier binnen geweest om een voorstelling bij te wonen of op te voeren.

Aan de andere kant van het plein nemen we de Rue Racine. Op de kruising met de Rue Monsieur-le-Prince is al sinds mensenheugenis Restaurant Polidor gevestigd. Nog altijd komt rijk en arm hier gebroederlijk bijeen voor een eenvoudige doch voedzame *plat du jour*. De Polidor is een 'instituut' en je mag jezelf geen Parijsliefhebber noemen als je hier nog nooit hebt gedineerd. Helaas weten vele anderen dat ook, en staat er al een halfuur voor openingstijd een lange wachtrij opgesteld.

Zoete verleidingen

We laten de Polidor rechts liggen en gaan linksaf naar de Rue Monsieur-le-Prince. In 1877 nam componist Camille Saint-Saëns hier zijn intrek op nummer 14, twee jaar nadat zijn symfonisch gedicht *Danse macabre* in première was gegaan. Voor veel Neder-

landers een bekend werk, omdat het al bijna veertig jaar in het spookslot van de Efteling wordt gedraaid.

We lopen door tot we bij de Carrefour de l'Odéon komen. Daar, aan de overkant van de weg, zien we Les Éditeurs, een stijlvol café-restaurant met een ontspannen en tegelijk literaire ambiance, dankzij de aanwezigheid van de vele, strak geordende boeken. We bestellen hier een *café allongé* en lopen daarna verder richting de Boulevard Saint-Germain.

Met de smaak van de koffie nog in de mond, dient zich hier al de volgende smaaksensatie aan: de etalage van Maison Georges Larnicol, aan de overzijde van de boulevard, laat liefhebbers van chocolade, gesuikerde vruchten, vrolijk gekleurde macarons en andere zoete verleidingen het water in de mond lopen. Oké, ook hier nog maar even naar binnen dan, maar daarna moeten we toch echt verder.

Als we de dag hier vanavond gaan afsluiten, bedenken we dat onder anderen Voltaire, Balzac, Diderot en Victor Hugo ons zijn voorgedaan

PLACE DE FURSTEMBERG

Rechts naast de snoepwinkel biedt een monumentale stenen poort toegang tot een van de meest schilderachtige steegjes van Parijs: de Cour du Commerce Saint-André, een *voie publique* met kinderkopjes die al sinds 1730 bestaat en doorsteekt naar de Rue Saint-André-des-Arts. Links en rechts gezellige theesalons en restaurants, met als belangrijkste eyecatcher de achterzijde van Le Procope, het oudste restaurant van de stad (1686). Inkijsjes in de intieme, klassiek ingerichte eetvertrekken worden afgewisseld met schilderijen van beroemde gasten die door de eeuwen heen hun maag bij Le Procope hebben gevuld. Als we de dag hier vanavond gaan afsluiten, bedenken we dat onder anderen Voltaire, Balzac, Diderot en Victor Hugo ons zijn voorgedaan.

Het Morrison mysterie

Zodra we de Rue Saint-André-des-Arts hebben bereikt, gaan we linksaf. De tweede weg rechts, bij de vijsprong, is de Rue Mazarine. We slaan hier niet in, maar denken wel even aan Jim

Morrison, de legendarische zanger van The Doors die op 3 juli 1971 overleed, waarschijnlijk in deze straat. Het zat zo: Morrison was op de avond van zijn overlijden in l'Alcazar (Rue Mazarine nr. 62), tegenwoordig een onberispelijke brasserie, maar in 1971 een cabaret met travestieten, in veren geklede dames en een inspannende discotheek die de naam Rock'n Roll Circus droeg. Hier zou hij na een overdosis drugs en alcohol op het toilet het loodje hebben gelegd en door het personeel snel met een taxi naar zijn appartement aan de Rue Beautreillis zijn gebracht, om een schandaal te voorkomen. Volgens welingelichte bronnen is dit de absolute waarheid, maar de officiële lezing luidt nog altijd dat Morrison in het bad van zijn woning zijn laatste adem uitblies.

Terwijl we de Rue de Buci, het verlengde van de Rue Saint-André-des-Arts, inlopen, hebben we tijd om het Morrison mysterie te overpeinen. Tja, dit jaar zou hij 73 jaar zijn geworden, maar hij stierf al op zijn 27e, net als Amy Winehouse en Janis Joplin.

Op de hoek bij Oliviers & Co (nr. 28) nemen we rechts de Rue de Bourbon-le-Château, die bij het kruispunt met de Rue de l'Echaudé overgaat in de statige Rue de l'Abbaye. Nog even doorlopen en dan, ter hoogte van het Institut Catholique de Paris (ICP) rechtsaf de Rue de Furstemberg in. Zo komen we bij de lommerrijke Place de Furstemberg, waar schilder Eugène Delacroix, de maker van het wereldberoemde doek *La Liberté guidant le peuple*, op nummer 6 zijn atelier had. Nu zit daar het Musée national Eugène-Delacroix, een huiselijk, maar drukbezocht museumpje met een lieflijke binnentuin.

Het behang of ik!

Na ons museumbezoek lopen we de Rue de Furstemberg verder uit en komen we in de Rue Jacob. Richard Wagner woonde een halfjaartje op nummer 14, Jane Birkin en Charlotte Gainsbourg op nummer 19 en ook Sidonie-Gabrielle Colette en Natalie Clifford Barney zijn aan de straat gelinkt. Maar allemaal zijn ze al lang overleden of verhuisd, en dus gaan we rechtsaf en bereiken

OSCAR WILDE SUITE

LE PROCOPE

OSCAR WILDE

ÉGLISE SAINT-GERMAIN-DES-PRÉS

SAINT-SULPICE

zo de Rue de Seine, de straat met de meeste kunstgaleries van Parijs. Wat nu kledingzaak The Kooples is, was in 1971 de ingang van discotheek Rock 'n Roll Circus. Hier stapte Jim Morrison dus zijn dood tegemoet.

Laten we maar gauw linksaf slaan. De ene na de andere gerenommeerde kunstgalerie trekt voorbij. Na de Rue Visconti zien we links de Rue des Beaux-Arts. Ook al zo'n straat die voor eeuwig aan de dood lijkt te zijn vastgeklonken, want op nummer 13, in een hotel dat nu simpelweg L'Hôtel heet, overleed op 30 november 1900 de grote schrijver Oscar Wilde. Hij woonde en stierf in kamer 16 – tegenwoordig de Oscar Wilde Suite. Volgens ooggetuigen worstelde Wilde tijdens de laatste dagen van zijn leven vooral met het behang van zijn kamer: 'My wallpaper and I are fighting a duel to the death. One or other of us has got to go,' sprak hij vlak voor zijn dood. Hij verloor het duel, maar werd daardoor wel de patroonheilige van L'Hôtel. Tal van beroemd-

heden, onder wie de filmsterren Johnny Depp, Ava Gardner en Monica Bellucci hebben sindsdien de nacht in dit kleinste vijfsterrenhotel van Parijs doorgebracht. Voor wie eveneens interesse heeft: de Oscar Wilde Suite kost 850 euro per nacht. Dat is dan wel inclusief een continentaal ontbijt.

Wandelen boven de duistere diepte

Nu linksaf, de Rue Bonaparte in. Die brengt ons naar l'Église Saint-Germain-des-Prés, een op het eerste oog eenvoudige kerk, tot je binnentreedt en overweldigd wordt door de magie van dit oudste godshuis van Parijs, waarin filosoof René Descartes begraven ligt. In de serene stilte is het hier aangenaam bijkomen van al het stadsrumoer.

Voor wie al rondkijkend meer wil weten over de Saint-Germain, heeft de parochie een audio-guide app ontwikkeld die je via de website (www.eglise-saintgermaindespres.fr) gratis kunt

jaren Picasso de fotografe Dora Maar ontmoette en Simone de Beauvoir zich verdiepte in de filosofische geschriften van Hegel.

Toch wordt De Beauvoir vooral in verband gebracht met **Café de Flore**, dat er bijna naast zit, op de hoek van de Rue Saint-Benoit. Hier werkten zij en Jean-Paul Sartre van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Op hun tafeltje stonden geen glazen drank, maar inktpotten, wat de directie wel prima vond, want de twee geliefden trokken veel bekijks en klandizie.

Brasserie Lipp was de thuishaven van schrijver-vliegenier Antoine de Saint Exupéry, bekend van *Le Petit Prince*, en van veel politici, onder wie François Mitterrand. Tegenwoordig worden de drie cafés vooral vanwege hun beroemde clientèle bezocht door toeristen die er selfies maken om indruk te maken op hun Facebookvrienden.

downloaden. Ja, de kerk gaat met z'n tijd mee. Dat kan niet worden gezegd van de drie beroemde cafés die tegenover de kerk zijn gevestigd, want in Les Deux Magots, Café de Flore en Brasserie Lipp (zie kader op pagina 34), houdt men juist graag alles bij het oude, uit eerbied voor de grote geesten die daar vroeger kwamen disputeren over hun artistieke zielenroerselen.

De levendige Boulevard Saint-Germain brengt ons naar de Rue du Dragon, waar op nummer 30 de jonge Victor Hugo zijn eerste gedichten schreef. De smalle straat komt uit op Le carrefour de la Croix-Rouge, sinds 2005 de Place Michel-Debré geheten. De oude naam Croix Rouge zien we echter nog terug bij de gelijknamige bar aan het plein. Zouden de argeloze terrasbezoekers weten dat zij hier precies boven de duistere diepte van spookmetrostation Croix-Rouge zitten (zie ook pagina 38 t/m 43)? Ook het winkelende publiek dat hier de hoek om gaat naar de Rue de Sévres, en precies voor nummer 8 over een groot rooster loopt, zal vast niet weten dat hier tot 1939 de ingang naar dit vergeten metrostation zat.

Het uitzicht van Catherine Deneuve

Heeft u het, met deze wetenschap in het achterhoofd, aangedurfd om over het rooster te wandelen? Ja? Mooi, dan keren we nu terug naar het plein, waar *Le Centaure*, een opvallende creatie van beeldhouwer

César Baldaccini, de ingang van de populaire Rue du Cherche-Midi markeert. Wij slaan echter de volgende straat in, de Rue du Vieux-Colombier. In de verte zien we al één van de hoektorens van de Église Saint-Sulpice, en daar moeten we zijn, want niet alleen de kerk, maar ook het plein ervoor met zijn monumentale fontein staat symbool voor de grandeur van het 6e arrondissement. Geen wonder dat actrice Catherine Deneuve hier al veertig jaar een appartement bezit aan de Rue Bonaparte, precies tegenover de Saint-Sulpice. Als u de diva een keer wilt spotten, ga dan 's ochtends naar Café de la Mairie, links van de kerk, want daar schijnt ze graag te ontbijten.

Als u Catherine Deneuve wilt spotten, ga dan naar Café de la Mairie, want daar schijnt ze graag te ontbijten

We passeren het café en volgen de Rue Saint-Sulpice tot aan de Rue de Condé. Daar slaan we linksaf en komen zo weer bij Les Éditeurs, waar we eerder vandaag een *café allongé* namen. Is het een idee om dat nogmaals te doen? En moeten we daarna ook niet weer even langs Maison Georges Larnicol? Want die macarons van vanochtend zijn natuurlijk al lang opgesnoept. En laten we vervolgens, zodra de voorraad weer is aangevuld, naar Le Procope gaan, maar dan naar de voorzijde aan de Rue de l'Ancienne-Comédie, om uitgebreid te gaan dineren. Misschien wel op de stoel waarop ooit Maximilien de Robespierre nadacht over wie hij naar de guillotine zou sturen. Maar door dat detail laten we onze eetlust niet bederven!

EN ROUTE

GEDACHTEN ACHTER EEN GLAS

'De straten zingen, de stenen spreken. De huizen zijn doordrenkt van geschiedenis, glorie en romantiek', schreef de Amerikaanse auteur Henry Miller in 1930 over de wijk Saint-Germain-des-Prés. Hij en honderden andere bekende en minder bekende schrijvers hebben sinds de tweede

helft van de 19e eeuw inspiratie gezocht in een van de drie legendarische cafés bij het kruispunt van de Boulevard Saint-Germain en de Rue Bonaparte. Oscar Wilde was 's ochtends steevast te vinden bij **Café Les Deux Magots**, waar in later

Où manger? Où dormir? Que visiter?

Een kleine greep uit het grote aanbod:

HÔTEL MICHELET-ODÉON

6, place de l'Odéon
Uitstekend tweesterrenhotel naast het Théâtre de l'Odéon en vlak bij de Jardin du Luxembourg. Tweepersoonskamer vanaf 90 euro. hotelmicheletodeon.com

GRAND HOTEL DES BALCONS

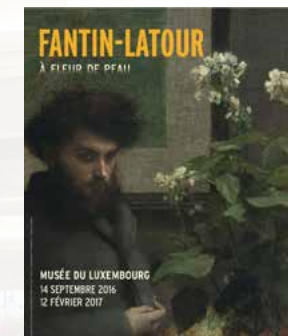
3, rue Casimir Delavigne
Mooi hotel in een charmant 19e-eeuws herenhuis met een interieur in art-nouveaustijl en fraaie glas-in-loodramen. Tweepersoonskamer vanaf 107 euro. balcons.com

POLIDOR

41, rue Monsieur-le-Prince
Gezellig dineren aan lange tafels met rood-wit geruite kleedjes. Telefonisch reserveren is niet mogelijk. Per mail? U kunt het proberen. Maar veel beter is om er gewoon ruim op tijd voor de deur te gaan staan. polidor.com

BRASSERIE VAGENENDE

142, boulevard Saint-Germain
Alleen al vanwege het magnifieke art-nouveaudecor een verplicht nummertje. Uitstekende kaart en kwaliteit voor een acceptabele prijs. vagenende.com

MUSÉE DU LUXEMBOURG

19, rue de Vaugirard
Tot en met 12 februari 2017 is in dit monumentale museum de tentoonstelling 'Fantin-Latour, à fleur de peau' te zien. Daarna, van 16 maart tot en met 9 juli, de expositie 'Pissarro à Éragry, l'anarchie et la nature'. museeduluxembourg.fr

MUSÉE NATIONAL EUGÈNE-DELACROIX

6, rue de Furstemberg
Intiem museum in het voormalige atelier van een van Frankrijks belangrijkste kunstenaars uit de 19e eeuw. musee-delacroix.fr